

KONSEKVENsutredning TRONDHEIM KATEDRALSKOLE

Kulturminner og kulturmiljø

Rapport
08.05.2020

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	
1.1	Oppdrag	4
1.2	Bakgrunn	4
2	ALTERNATIVER	
2.1	0-alternativ	6
2.2	Planalternativ	7
3	METODE	
3.1	Beskrivelse av verneverdier	10
3.2	Konsekvensanalyse	10
4	GJELDENE PLANER	
4.1	Kommuneplan	11
4.2	Hensynsområder og vern	11
4.3	Vernede kulturminner	12
4.4	Gjeldende reguleringsplan	14
5	ANTIKVARISKE MYNDIGHETERS VURDERING	
5.1	Riksantikvarens uttalelse	15
5.2	Kulturminneseksjonen ved Fylkeskommunens uttalelse	15
5.3	Byantikvarens uttalelse	16
6	LANDSKAPSMESSIGE OG HISTORISKE HOVEDTREKK	
6.1	Områdets historiske bakgrunn	17
6.2	Landskapstrekk og bystruktur	19
6.4	Tidligere bebyggelse	20
7	KULTURMINNER I PLANOMRÅDET	
7.1	Generelt	21
7.2	Skolegården	21
7.3	Harsdorffbygningen	22
7.4	Moe-byggene	23
7.5	Aulabygget	24
7.6	Munkegata 2, 4 og 6	25

8	PLANOMRÅDETS VERNEVERDIER	
8.1	Generelt	27
8.2	Skolegården	27
8.3	Harsdorffbygningen	28
8.4	Moe-byggene	28
8.5	Aulabygget	29
8.6	Munkegata 2, 4 og 6	29
9	KONSEKVENSVURDERING	
9.1	Generelt	30
9.2	Konsekvensvurdering av kulturmiljø og utearealer	30
9.3	Konsekvensvurdering av bygninger	31
10	AVBØTENDE TILTAK	
10.1	Generelt	33
10.2	Avbøtende tiltak for kulturmiljø og utearealer	33
10.3	Avbøtende tiltak for bygninger	33

1 INNLEDNING

1.1 Oppdrag

Lusparken fikk våren 2020 i oppdrag av Trøndelag Fylkeskommune å utarbeide konsekvensutredning for kulturminner og kulturmiljø i forbindelse med arbeidet med reguleringsplan for Trondheim Katedralskole i Trondheim. I tilbakemeldingen fra Byplankontoret 12.06.2018 slås det fast at reguleringen ikke automatisk krever planprogram eller konsekvensutredning, men:

“Krav om konsekvensutredning må også vurderes etter konsekvensutredningsforskriften §§ 8 og 10, jf. vedlegg II. Planforslaget er omfattet av vedlegg II nr. 11 bokstav j). Planforslaget vil kunne få vesentlige virkninger for blant annet kulturmiljø, fredet kulturminneloven og verdifulle kulturminner og -miljøer. Planforslaget skal derfor ha konsekvensutredning, jf. konsekvensutredningsforskriften § 8.”

Denne utredningen skal derfor belyse konsekvensene planforslaget vil kunne ha for kulturminnene og -miljøene innenfor planområdet.

1.2 Bakgrunn

Fylkestinget vedtok i FT-sak 139/16 «Skolebruksplan 4 – Trondheim Katedralskole» i desember 2016 følgende: Fylkestinget slutter seg til vurderingene i saksframlegget og tar saken til orientering.

1. Fylkesrådmannen bes legge fram ny sak til Fylkestinget første halvår 2017 som skal angi innhold, løsning, kostnadsberegning, risiko og usikkerhetsfaktorer samt mulig ferdigstillelse for alternativene
2. Komite for opplæring og tannhelse hodes løpende orientert om status og framdrift i prosjektet

Bakgrunn for saken i Fylkestinget var en oppfølging av FT-sak 96/16 «Skolebruksplan 4 – Trondheim Katedralskole» i juni 2016 med følgende vedtak:

A Det arbeides videre med utviklingsplan for Trondheim Katedralskole som skal løse følgende:

1. Forhold knyttet til krav i regelverk (UU, dagslys mv) i Aulabygget
2. Erstatningsareal for undervisningsareal i 2. etasje i Harsdorff-bygget
3. Økning i elevtallet med 100 plasser innenfor en fleksibel ordning fordelt på Studiespesialisering og Musikk, dans og drama
4. Tilfredsstillende undervisningsareal for Musikk, dans og drama

B Følgende alternativer legges til grunn for utviklingsplan for Trondheim Katedralskole:

1. Aulabygget videreføres som skolebygg med tilfluktsrom i kjeller. Aulabygget utvikles og bygges om. Bygget skal sammen med nybygg fulle funksjoner som:
 - Erstatning for undervisningsareal til Musikk, dans og drama i Aulabygget
 - Undervisningsareal i Harsdorff-bygningen
 - Økt undervisningsareal grunnet økt elevkapasitet på inntil 100 plasser
2. Dagens Aulabygg saneres. Nybygg erstatter:
 - Dagens funksjoner i Aulabygget
 - Undervisningsareal i Harsdorff-bygningen
 - Økt undervisningsareal grunnet økt elevkapasitet på inntil 100 plasser

C Arbeidet med ny reguleringsplan settes i gang innen utgangen av 2016

- D Det avsettes 4 millioner kroner til planlegging, arbeid med reguleringsplan, geologiske undersøkelser og utviklingsplan for Trondheim Katedralskole. Beløpet finansieres gjennom kompensasjon for merverdiavgift og økt låneopptak.
- E Det legges fram sak til Fylkestinget i desember 2016 som skal angi innhold, løsning, kostnadsberegninger, risiko og usikkerhetsfaktorer samt mulig ferdigstillelse for de to alternativene.
- F Komite for opplæring og tannhelse hodes løpende orientert om status og framdrift i prosjektet.
- G Beslutning i fylkestinget av 14.06.17. Skisseprosjekt og reguleringsplan. Alternativ 1 og alternativ 2

Formålet med planarbeidet er å legge til rette for en utvidelse av Trondheim Katedralskole på bakgrunn av økende elevtall og manglende skolefasiliteter. Trondheim Katedralskole skal ha et fullverdig studietilbud på lik linje med de øvrige videregående skoler i fylket. Det er et absolutt politisk krav fra Fylkestinget at skolebygningen oppfyller dagens krav i henhold til universell utforming.

- » Forutsetninger for arbeidet med skolebygningen omfatter:
 - » Universell utforming
 - » Brukbarhet
 - » Nye arealbehov på grunn av økt elevtall
 - » Areal tilpasset klasse- og gruppestørrelser
 - » Tilfredsstillende spesialrom, særlig for kroppsøving og musikk, dans og drama
 - » Erstatningsareal for rom i 2. etasje i Harsdorff-bygningen
 - » Organisering av fellesfunksjoner i et tydelig samlingspunkt for skolen

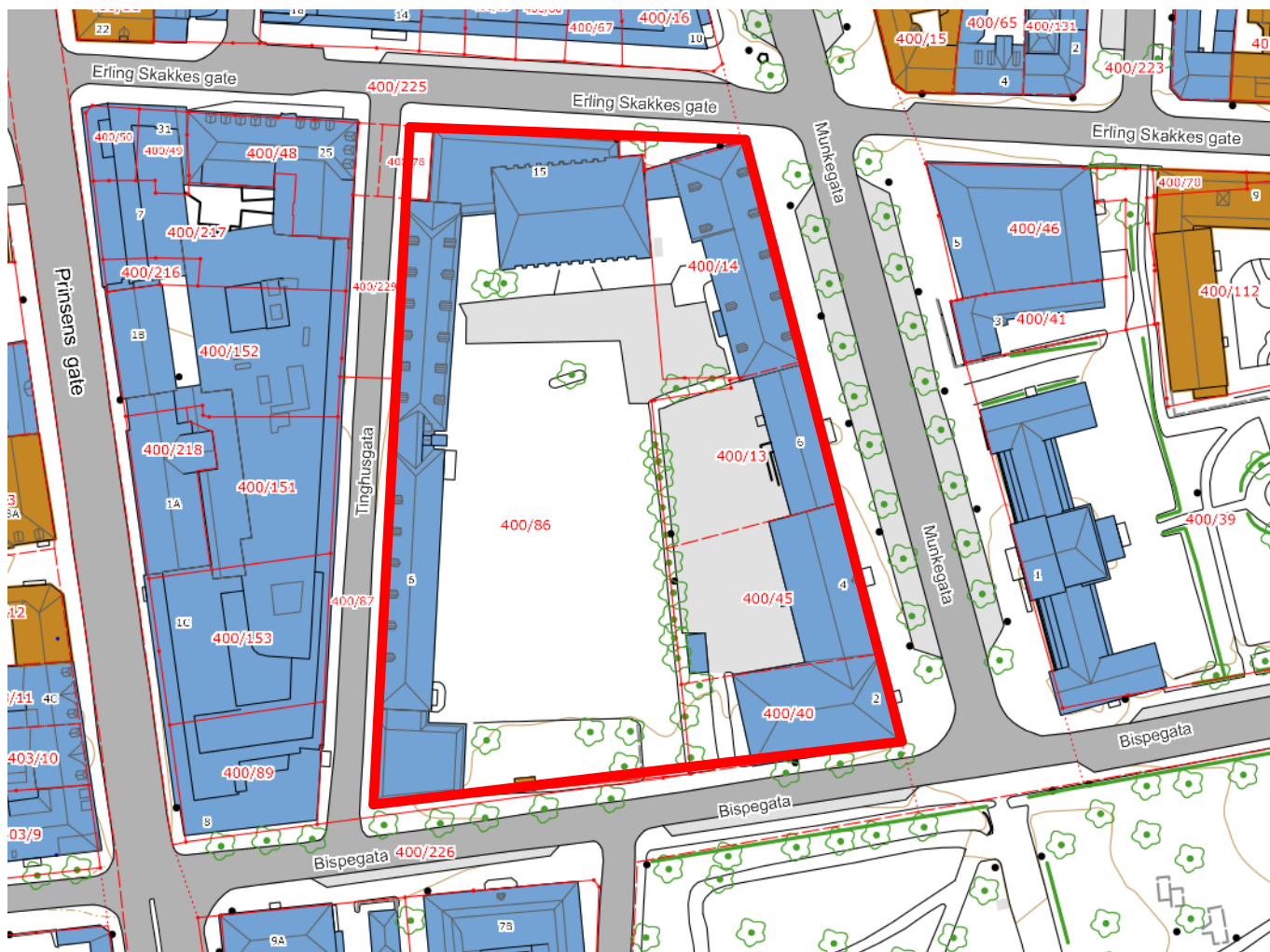
På byplannivå er de viktigste formålene med arbeidet:

- » Synliggjøring av skolen som en institusjon i byen
- » Å tydeliggjøre forholdet mellom skolen og Nidarosdomen
- » Å danne en forbindelse mellom Erling Skakkes gate og det indre gårdsrommet
- » Utvikling av de ulike kvalitetene som differensierte uterom gir til skoleområdet

2 ALTERNATIVER

2.1 0-alternativ

Alternativ 0 defineres som videreføring av eksisterende situasjon slik bygningsmassen står i dag. Alternativ 0 er kun et utredningsalternativ, ikke et planalternativ, da en videre bruk av skolen etter gjeldende forskrifter forutsetter ny reguleringsplan.

Planområdet i dag

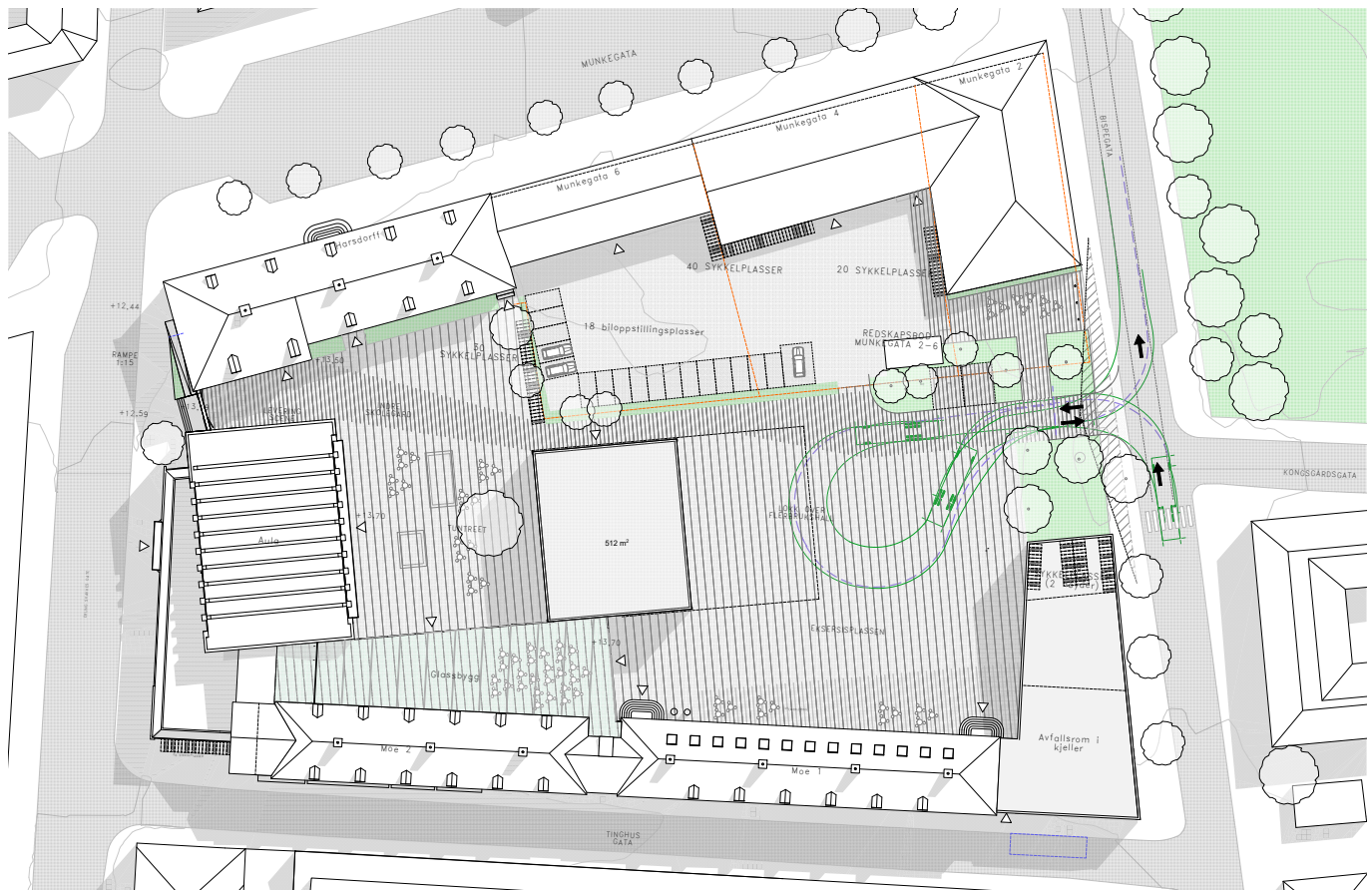

Midtbyen, Trondheim. Planområdet er merket med rød skravur.

Flyfoto av planområdet

2.2 Planalternativ

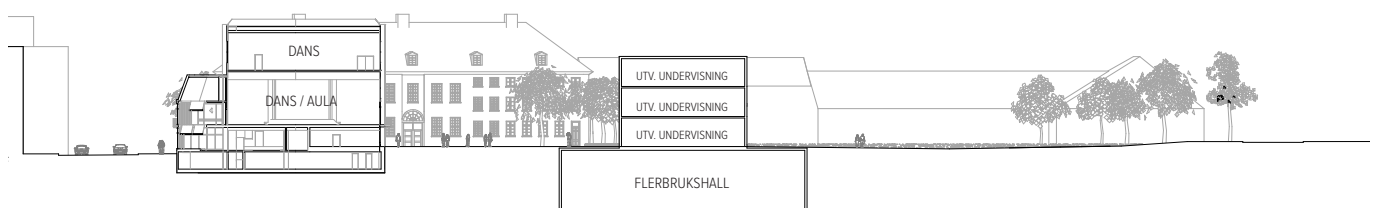
Illustrasjonsplan for nytt planforslag

Bygningene ved Trondheim Katedralskole tilfredsstillers ikke gjeldende regler for arealnormer, tilgjengelighet eller brukbarhet. Målet for planarbeidet, i tillegg til økt arealbehov, er å bringe dagens bygninger opp på samme bruksmessige standard som øvrige videregående skoler i Sør-Trøndelag fylke.

For at dette skal lykkes, vil det være nødvendig med både endringer i og tilbygg til eksisterende bygningsmasse. Alle Katedralskolens bygninger, med unntak av B-blokka, er underlagt antikvarisk vern. All bruk, tilpasninger og endringer skal utføres i forståelse med bygningenes verneinteresser.

Dersom Trondheim Katedralskole skal ha fasiliteter og standard for aula og kroppsøving som tilsvarer øvrige videregående skoler i fylket, må kroppsøvingens arealet flyttes ut av dagens plassering i Aulabygget og i en flerbrukshall. I planforslaget er denne hallen plassert under bakken i skolegården. Det forutsettes at funksjonsarealer tilknyttet dans og aula opprettholdes i dagens Aulabygg.

Resterende programareal som følge av økt elevtall og erstatning for ikke brukbare areal i Harsdorffbygningen og Aulabygget, plasseres i et nytt tilbygg i gårdsrommet. Det vil være avgjørende for gjennomføringen at tilbyggets fotavtrykk og volum begrenses. Det har vært styrende for plassering og utforming av begge alternativene at Aulabygg og nybygg øker den visuelle kontakten fra Erling Skakkes gate og inn i skoleanlegget. For begge hovedalternativene vil det også åpnes for sikt langs

Snitt gjennom planområdet som viser planlagt bruk og utvidelse over og under bakken

Østfasaden av nytt mellombygg i glass opprettholder visuell forbindelse mellom bygningene

fasadene av Moe II og Moe I samt gjennom portåpningen og langs Harsdorffbygningen. Mot Erling Skakkes gate rives et koblingspunkt mellom Aulabygget og Harsdorffbygningen som skjuler en antikvarisk port til gårdsrommet. Porten gjenåpnes og gjøres universelt tilgjengelig, og danner dermed en ny gangforbindelse gjennom skolegården.

Tilbyggets grunnform danner plassdannelse mot Harsdorff-bygget og et traktformet mellomrom langs Moe II. Tilbygget deler også gårdsrommet i to deler; et "inntun" vendt mot Aulabygget og et "uttun" mot Bispegata. Mot Aulabygget gis nybygget en åpenhet slik at funksjonene på bakkeplan kan gli inn i det indre gårdsrommet. På utsiden utvides nybygget i en mer lukket form slik at det dannes en ny endefasade i anlegget mot som blir den ytre skolegården mellom skolen og Bispegata.

Mellombygget i glass sett fra sør

Begge disse uterommene er store nok til å fungere som gode utendørs oppholdsarealer med ulike egenskaper. Det indre gårdsrommet er skjermet og er bedre egnet til sosiale møteplasser og vrimlearealer, mens det ytre gårdsrommet egner seg til gruppeaktiviteter, samlinger og idrett. Her vil man også kunne opprettholde dagens bruk som et offentlig byrom ved spesielle anledninger.

Det traktformede mellomrommet langs Moe II og nybygget overbygges med et transparent tak. Ved å utnytte bakkeplanet til programareal, kantine og bibliotek, vil nybyggets arealbehov kunne reduseres tilsvarende. Samtidig åpner dette for bedret logistikk og kommunikasjon i skoleanlegget og legger forholdene tilrette for universell utforming kan oppnås i alle deler av anlegget.

Fra innsiden av mellombygget. Hovedfasadene på Moe II, Aulabygget og Harsdorffbygningen er alle synlige

Det nye bygget i gårdsrommet vil være 22 meter langt og 25 meter bredt, med en gesimshøyde på k+25,5. Byggets høyde holder seg under gesimshøyde på Moe I, Moe II og Harsdorffbygningen.

Mellombygget i glass kobler sammen Aulabygget og nybygget i østfasaden, mens det kobler sammen Moe II og nybygget i sørfasaden. Bygget er 56 meter langt og mellom 6 og 15 meter bredt. Takflaten ligger over gesims i Moe II for å hindre innfesting på fasaden, og skråner ned mot øst slik at det underordnes gesimshøyden til nybygget.

Det reguleres i tillegg inn en utvidelse til eller erstatning av dagens B-blokk, denne med gesimshøyde på k+25,0. Bygget vil samlet være 41 meter langt langs Bispegata, og 17 meter bredt.

3 METODE

3.1 Beskrivelse av verneverdier

Som grunnlag for verdivurderingen av kulturminner er vanlig praksis i norsk sammenheng og Riksantikvarens rettleder *Kulturminne og kulturmiljø i konsekvensutgreiingar*, rapport nr. 31-2003 benyttet. I vurdering av de kulturhistoriske verdiene er det tatt utgangspunkt i Riksantikvarens veiledere om verdisetting av kulturminner og kulturmiljøer:

Kunnskapsverdier

Hvilke kunnskaper kan kulturminnet gi oss? Kulturminnene har en særlig betydning som kilde til kunnskap om og forståelse av fortiden. Dette kan gjelde ulike forhold som kulturminnenes opprinnelse, bruk og betydning for menneskers liv, tro og samfunnsforhold generelt og interaksjonen mellom menneske og natur.

Opplevelsesverdier

Hvilke opplevelser kan kulturminnet gi oss? Opplevelsesverdiene er knyttet til allmenhetens eller ulike gruppers opplevelser og kan slik sett sies å ha en mer personlig forankring enn kunnskapsverdiene. Mange av opplevelsesverdiene er knyttet til hvordan kulturminnene påvirker oss som mennesker og som fellesskap.

Bruksverdier

Hva kan vi bruke kulturminnet til? Kulturminnene kan knyttes til videreføring av dagens bruk og danne grunnlag for ny verdiskaping og endret bruk, der verdiene både kan ivaretas og økes. Verdiene kan imidlertid også reduseres gjennom manglende eller feilaktig bruk.

3.2 Konsekvensanalyse

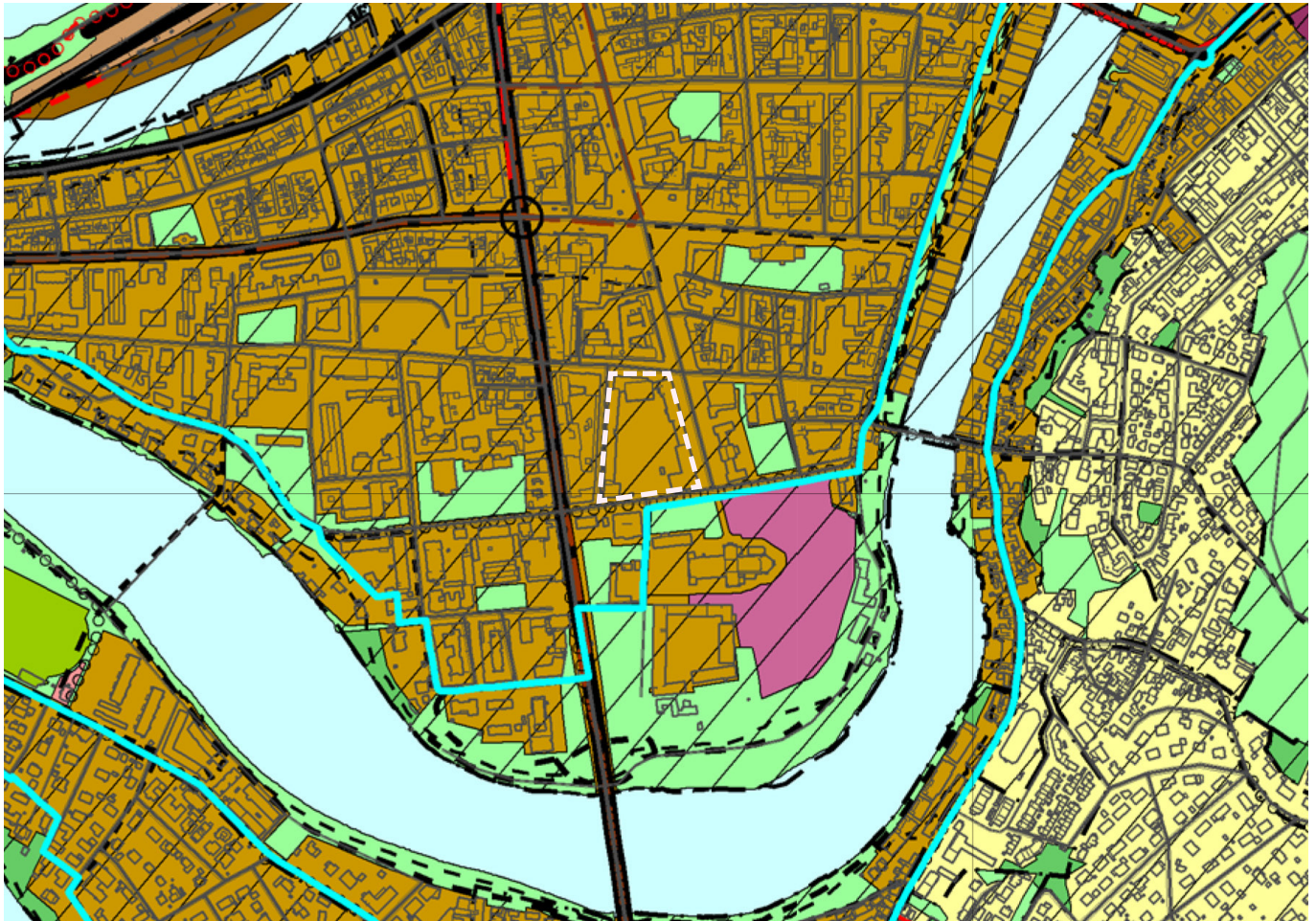
Det henvises til Statens vegvesens håndbok V712:2018 *Konsekvensanalyser og metodikk for ikke-prissatte konsekvenser* som metode for denne konsekvensutredningen:

- » Kulturminnene og kulturmiljøet avgrenses
- » Kulturminnenes verneverdier fastsettes
- » Omfang av det planlagte tiltakets påvirkning vurderes
- » Konsekvensen av tiltaket for kulturminnene vurderes ved å se verneverdien og påvirkningen i sammenheng
- » Konsekvensen kan være positiv, negativ eller ubetydelig

4 GJELDENE PLANER

4.1 Kommuneplan

Planområdet er i Kommuneplanens arealdel 2012-2024 markert med formål Sentrumsformål, og er innenfor sone med angitte særlige hensyn, spesifikt bevaring kulturmiljø (570). Planområdet grenser mot, men er ikke en del av bestemmelsesområdet Nidelvkorridoren.

Kommuneplanens arealdel 2012-2024. Planområdet er avmerket med hvit stipling

4.2 Hensynsområder og vern

Planområdet inngår i området Midtbyen, som Riksantikvaren vurderer av nasjonal interesse både som kulturminne og kulturmiljø i sitt NB-register. Det finnes historisk dokumentasjon for Trondheim som by tilbake til 997, med Olav Tryggvason som grunnlegger. Det finnes imidlertid rester av bebyggelse relatert til landbruk og sjø fra før dette i grunnen. I kulturlagene under deler av dagens bysentrum er det bevart rester av en unik middelaldersk bystruktur. Denne er klassifisert og rådgighetsinnskrenket som fredet middelalderbygrunn.

Byen orienterer seg etter landskapet. Fjorden, Byåsen og åsene sør og øst for sentrum (herunder Kuhaugen, Kristiansten, Singsaker og Gløshaugen) danner et tydelig landskapsrom som er lesbart og sansbart fra hele det historiske bysentrum. Dette gir seg uttrykk i en klar tilstedeværelse av siktlinjer i selv de eldste spor av bystrukturen. Siktlinjene forholder seg både til landskapet og til menneskeskapte landemerker, særlig til (og mellom) byens maktsteder. Med akser og siktsektorer relatert til både historiske monumentalobjekter og byens natur- og kulturlandskap knyttes sted og historie sammen på en tydelig måte.

Det finnes i dag to overlappende gatenett i Midtbyen; kvartalene som dannes av Cicignons storslåtte gateløp perforeres av trange, snirklede bakgater, lokalt benevnt «veiter». Spenningsfeltet mellom dimensjonene i disse gaterommene gir bystrukturen en høyst spesiell karakter og et tydelig preg av variasjon og liv – både levd og fortsatt levende.

Utsnitt fra NB-registeret hos Riksantikvaren. Planområdet avmerket med hvit stipling

4.3 Vernede kulturminner

Både innenfor planområdet og i området umiddelbare nærhet finner vi bygninger med meget høy antikvarisk verdi. Den eldste bebyggelsen i kvartalet ligger langs Munkegata og på andre siden av Bispegata ligger Nidarosdomen. Bygningsrådet i Trondheim kommune uttalte i 2004 om det åpne rommet som skolegården og tilstøtende arealer danner:

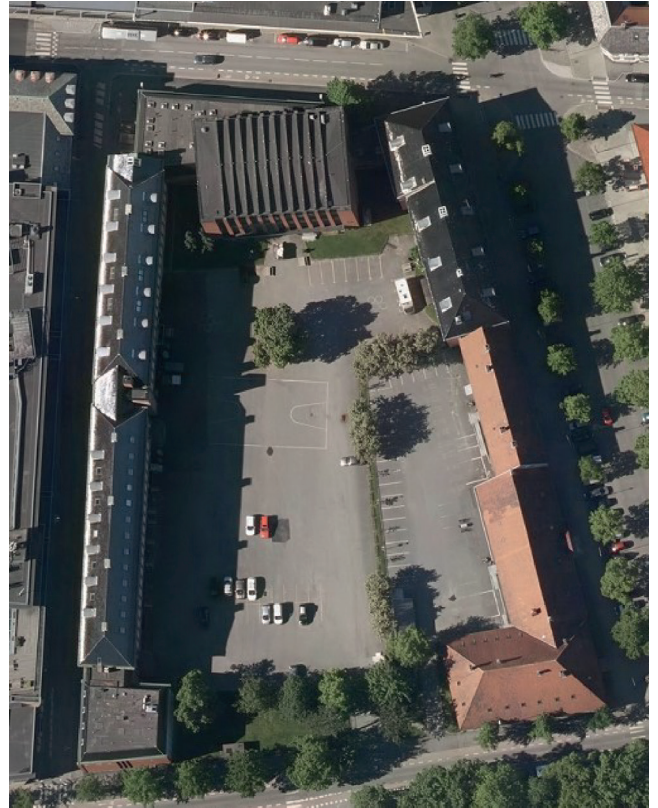
“Den åpne plassen er av stor viktighet, spesielt i forhold til nærheten og perspektivet oppover mot det nye vestfrontbygget ved Domkirka.”

Trondheim katedralskole ble etablert omkring 1050 og flyttet i 1787 inn i Harsdorffbygningen (Munkegata 8). På 1920- og 30-tallet gjennomgikk skolen en større utvidelse ved oppføringen av Moe-bygningene I og II, og Aulabygget mot Erling Skakkes gate ble tatt i bruk på 1960-tallet. Kvartalet fikk sin nåværende form etter at Tinghusgata ble etablert tidlig på 1900-tallet. Bygningene Munkegata 2, 4, 6 og 8 er fredet etter kulturminneloven, mens den eldre bebyggelsen i Bispegata 6 som ligger langs Tinghusgata er vist som verneklasse B på Byantikvarens kart over verneverdig bebyggelse fra juni 2009.

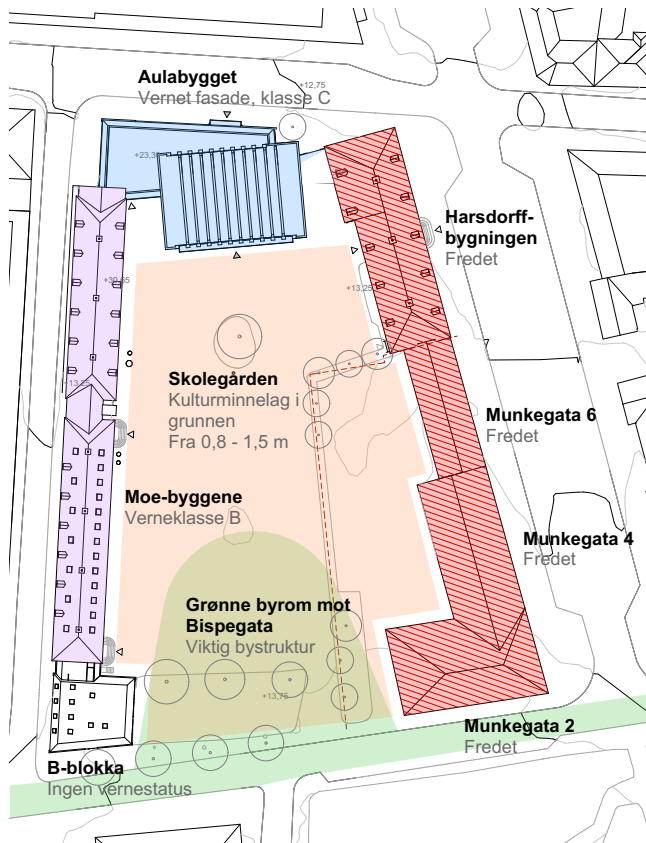
Områdene rundt domineres på tre sider av kvartalsbebyggelsen i Midtbyen og i sør åpner arealet seg opp mot Nidarosdomen med tilknyttede funksjoner. Katedralskolen ligger i Trondheims mest sentrale og historiske område som nabo til både Nidarosdomen og Munkegata. Samtlige bygninger i kvartalet, med unntak av B-blokka, er underlagt fredning og/eller vern. I tillegg er grunnen mellom bygningene automatisk fredet av hensyn til underliggende kulturlag. Kvartalets vernerammer begrenser mulighetene for fysiske endringsmodeller i skolens bygningsmasse.

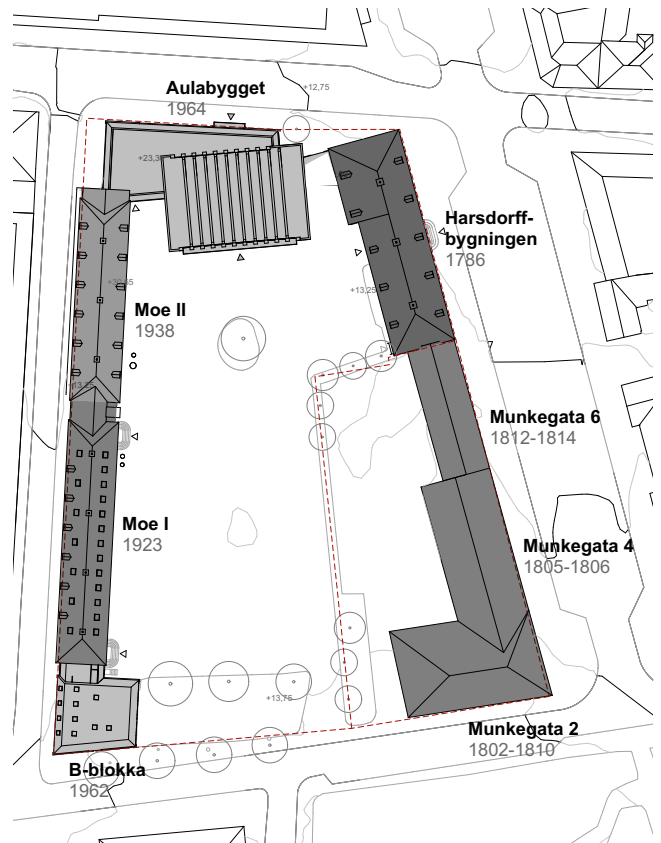
Planområdet, 1957. Bygningsmassen for Aulabygget oppføres strekker seg inn i gårdsrommet.

Planområdet i dag.

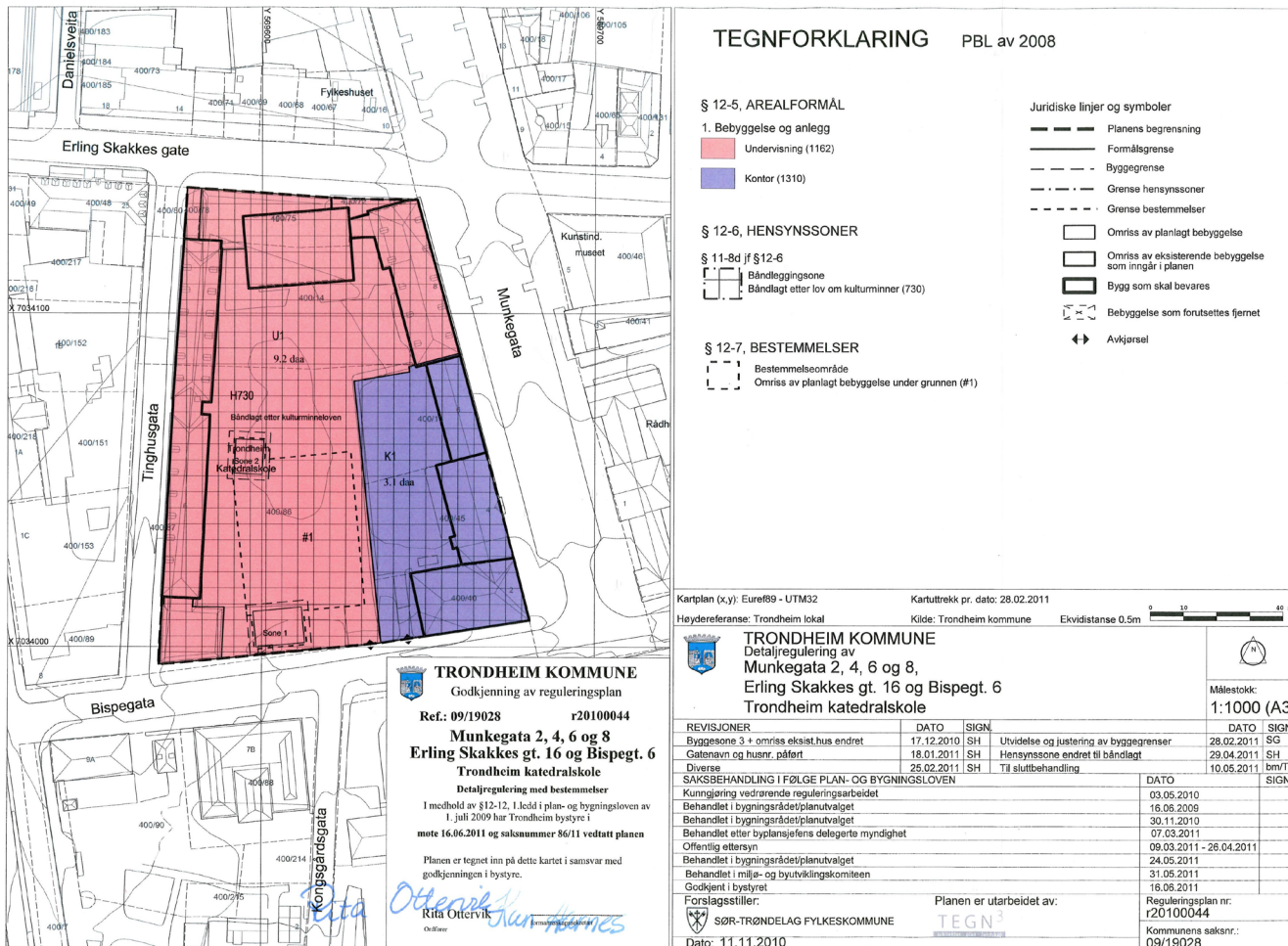

Dagens vernestatus. B-blokk er eneste bygg uten vern.

Bygningsår for bygningene i planområdet.

4.4 Gjeldende reguleringsplan

Gjeldende reguleringsplan for planområdet

Gjeldende reguleringsplan r20100044 ble godkjent i bystyret i 2011, og består av to arealformålsområder U1 og K1 med formål henholdsvis Undervisning (1162) og Kontor (1310).

Det er også regulert inne en båndleggingsone for kulturminner som gjelder hele planområdet, i tråd med Kommuneplanens arealdel. Sør i skolegården er det markert et bestemmelsesområde for bebyggelse under grunnen, som gjelder tidligere skissert flerbrukshall.

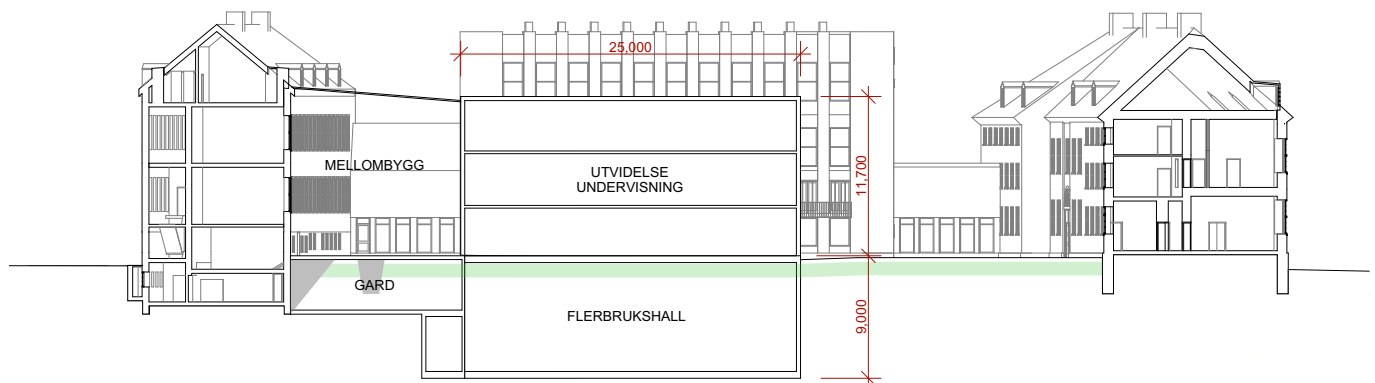
5 ANTIKVARISKE MYNDIGHETERS VURDERING

5.1 Riksantikvarens uttalelse

Riksantikvaren har myndighet over de automatisk fredede kulturminnene i grunnen innenfor planområdet. Tidligere i prosessen omfattet Riksantikvarens ansvarsområde også to av de fredede byggene langs Munkegata, men disse er nå i privat eie, og dermed kulturminneseksjonen ved Fylkeskommunens ansvar. Riksantikvaren påpeker i møte 20.03.2016 at hele gårdsrommet ligger over kulturlag og krever arkeologiske undersøkelser før det gjøres inngrep. Kulturlaget har varierende tykkelse; fra 80 cm lengst nord til 150 cm mot Bispegata i sør under et asfaltlag på 30 cm. Under dette ligger et raslag med leire med eldre kulturlag under.

Det ønskes i utgangspunktet at en ny idrettshall under bakken plasseres under eksisterende bebyggelse, for eksempel der dagens Aulabygg står. I areal som skal graves ut der det ikke har stått bygg før, må full utgraving påregnes. Tilbygg over bakken ønskes fundamentert med peler og plate på mark. Riksantikvarens oppfatning er at samfunnsnyttene ved de foreslåtte tiltakene er høy, og at kulturlagene kan tillates fjernet under forutsetning av at de undersøkes og dokumenteres arkeologisk slik at kildeverdien kan sikres. Denne vurderingen forutsetter at utgravingsvolumet ikke blir vesentlig større enn i planforslaget. Et bygg mot Bispegata vil også kunne tillates, med forbehold om akseptabel høyde og volum med hensyn til Nidarosdomen og dets kulturmiljø. Det kan også gis dispensasjon fra kulturminnelovens fredningsbestemmelse for å tilrettelegge for et nybygg med undervisningsformål her.

Riksantikvaren peker også på at det er mange verneinteresser, og at det er viktig å finne løsninger som på best mulig måte ivaretar de samlede verneinteressene. Bygningenes plassering, høyde, volum og materialbruk må tilpasses de fredede og vernede bygningene på en tilfredsstillende måte. Det forutsettes at de fredede byggene markeres med hensynssone d) med tilhørende bestemmelser.

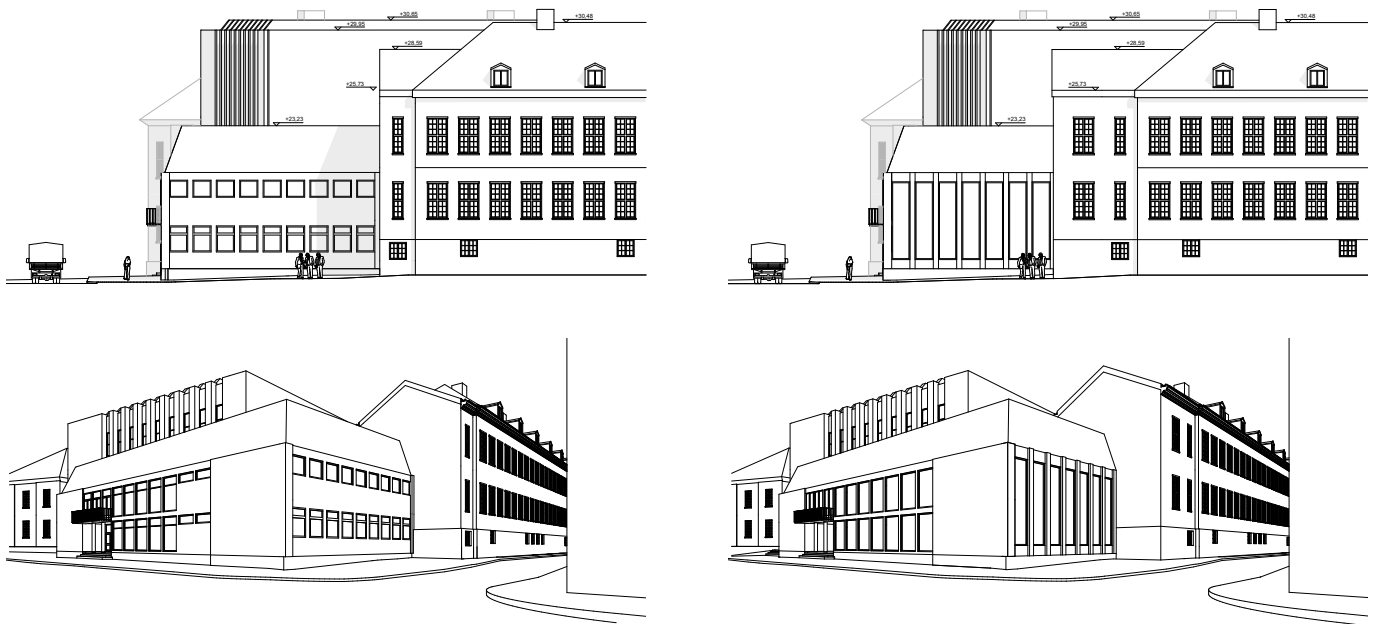
Omfang av arkeologisk utgraving ved nedgravd flerbrukshall. Øvre kulturlag markert i grønt.

5.2 Kulturminneseksjonen ved Fylkeskommunens uttalelse

Kulturminneseksjonen ved Fylkeskommunen har myndighet over de fredede byggene innenfor planområdet, og har uttalt seg om planlagt bebyggelse samt påvirkningen på fredede bygg og kulturmiljøet. Seksjonen fremhever viktigheten av å holde nybygg lavere enn eksisterende gesimshøyder på Aulabygget og Moe-bygningene, samt å tilpasse form- og materialbruk til det kulturhistoriske miljøet innenfor planområdet. Et høyere nybygg i skolegården vil legge press på kulturhistoriske verdier av regional og nasjonal interesse.

Seksjonen er positive til å åpne porten mot Erling Skakkes gate, og uttaler at det kan bidra til at Katedralskolen og gårdsrommet blir en mer aktiv del av bybildet. Viktigheten av å ikke bygge ned den åpne plassen og den historiske koblingen til området som ekserseerplass påpekes, men vurderes som tilstrekkelig hensyntatt i planforslaget. Dette har sammenheng med at andre kulturminneverdier også må tas hensyn til, blant annet opplevelsen av de historiske bygningene, siktakser mot Nidarosdomen og tilpassede byggehøyder.

Kulturminneseksjonen peker til tidligere utførte mulighetsstudier knyttet til bruk av Harsdorffbygningen som undervisningsareal, og uttaler at det kan være mulig å etablere en innvendig heis for å gjøre noe av arealet universelt utformet. En slik installasjon må avklares spesifikt med kulturminnemyndigheten, og vil kreve en dispensasjon fra fredningen.

Mulig utvidelse av Moe II for å etablere en universelt utformet kobling til Aulabygget

5.3 Byantikvarens uttalelse

Byantikvaren er høringsinstans for verneverdige bygg innenfor planområdet, som omfatter Moe-bygningene og Aulabygget. Planforslaget ivaretar ifølge Byantikvaren de viktigste kvalitetene ved Aulabygget, samtidig som det eksponerer de bevaringsverdige byggenes fasader mot gårdsrommet. De er positive til å plassere flerbrukshallen under bakken, samt å overglasse arealet mellom nybygget, Moe II og Aulabygget så lenge det ikke gjøres inngrep i fasadene på Moe II. Byantikvaren uttaler at åpenheten i forslaget ivaretar den visuelle kontakten mellom Moe II og Harsdorffbygningen.

Ved en utvidelse av nordgavlen på Moe II for å etablere tilfredsstillende adkomst til den øverste etasjen i Aulabygget, fremhever Byantikvaren at utformingen skal tilpasses Moe II i materialbruk og utforming, og at forbindelsen over Aulabygget ikke skal vises fra Erling Skakkes gate. Moebygningens trapper og trapperom forutsettes bevart, men den nordligste trappen har ikke like stor verdi og kan ombygges for å oppnå tilfredsstillende logistikk mellom Moe II og Aulabygget.

Aulabygget er ifølge Byantikvaren et arkitektonisk verdifullt bevaringsobjekt. Det legges vekt på sørfasaden og dens oppbygging med vertikale pillarer i tegl og vindusfelt i den høye hoveddelen. Den lavere delens valmtak i glasert tegl ses på som en parafraase over de gamle bygårdene Aulabygget i sin tid erstattet. Teglskivene anses for å være den viktigste delen av fasadeuttrykket i nordfasaden, mens betongskivene særlig i nord- og vestfasaden kan endres uten at det forringer bygningens egenart. Innvendig er hovedtrappen mot nordfasaden sett på som et sentralt arkitektonisk element, mens andre trapper er av mindre verdi.

Fjerning av eksisterende mellombygg mellom Aulabygget og Harsdorffbygningen tillates for å kunne åpne porten mellom Erling Skakkes gate og gårdsrommet. Her må adkomsten være universelt tilgjengelig, og det anbefales derfor en trapp og rampe langs Harsdorffbygningen med en estetisk og kvalitativt god utforming. Byantikvaren uttaler at planforslaget samlet sett ivaretar de viktigste antikvariske og arkitektoniske verdiene i det eksisterende anlegget og har kvaliteter på byromsnivå.

Eksempel på universelt utformet adkomst til skolegården gjennom åpent port. Eksisterende situasjon til venstre.

6 LANDSKAPSMESSIGE OG HISTORISKE HOVEDTREKK

6.1 Områdets historiske bakgrunn

Bygningsrekken langs Munkegata ble bygget i løpet av en 30-årsperiode, fra Harsdorffbygningens ferdigstillelse i 1786 til Munkegata 6 ble slutført ca. 1814. Tre av byggene hadde militært formål, og plassen vest for byggene ble brukt som ekserserplass for soldatene. Plassen har også blitt brukt til større utendørsarrangement som turnstevner, der midlertidige tribuner ble satt opp inne i dagens skolegård.

Trondheim katedralskole ble etablert omkring 1050 i lokaler tilknyttet Nidarosdomen, men flyttet i 1787 inn i Harsdorffbygningen. På 1920- og 30-tallet gjennomgikk skolen en større utvidelse ved oppføringen av Moe-bygningene I og II. I forbindelse med denne utvidelsen ble det skissert ulike løsninger i forhold til fremtidig utvikling og utvidelse av kvartalet. Kvartalet fikk sin nåværende form etter at Tinghusgata ble etablert i samme tidsrom.

Turnstevne i Ekserserhaven, 1899

Soldater på hest med Harsdorffbygningen i bakgrunnen, 1914

Byggearbeider ved Moe I, ca. 1922

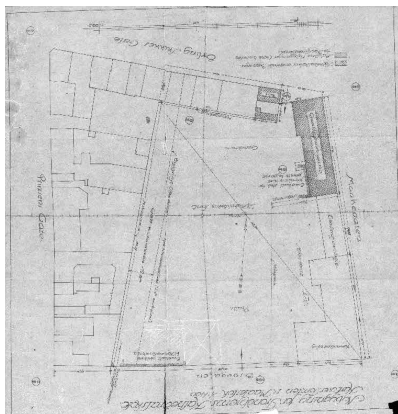
Planområdet like etter frigjøringen i 1945

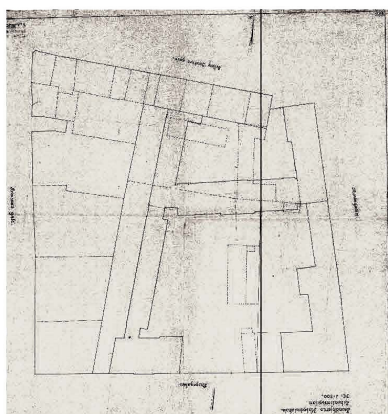
Planområdet i 1954

I begynnelsen av 1960-tallet ble plassering av nytt aulabygg kraftig diskutert. Daværende rektor ønsket nybygget lagt mot Bispegata, mens domkirkearkitekten (Thiis eller Tverdahl) var sterkt imot bygging langs Bispegata av hensyn til åpenhet (åpent kvartal) mot domkirka til begge sider av husrekkene langs Munkegata.

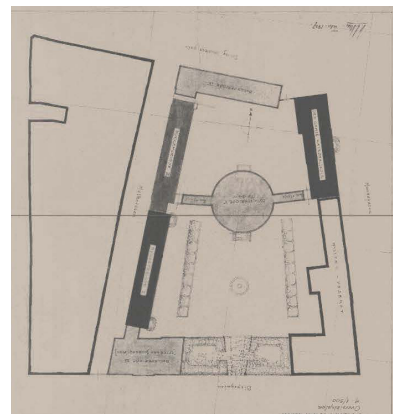
Vern av den gang eksisterende trehus langs Erling Skakkes gate ble også kraftig diskutert. Plassering av ny aula ble likevel lagt hit (pga innvendinger fra domkirkearkitekt) på bekostning av å flytte vernede trehus fra Erling Skakkes gate til Sverresborg museum. De vernede bygningene har gitt føringer for Aulabyggets utforming og skala mot Erling Skakkes gate. Vi antar at Riksantikvar (som ansvarlig antikvarisk myndighet) la stramme rammer for Aulabyggets møte mot Erling Skakkes gate, Harsdorff-bygningen og Moe II.

ca. 1920
Kvartalet før Tinghusgata ble etablert.

1924
Forslag til utvidelse med lamell i øst-vest retning.

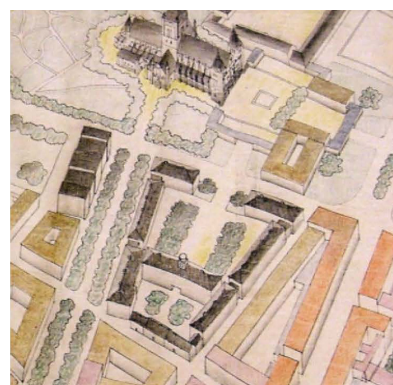
1937
Forslag til utvidelse med lamell i øst-vest retning og utvidelse mot Bispegata.

1959
Forslag til utvidelse med sentralt element og delvis utvidelse langs Bispegata.

Ukjent årstall, før 1963
Skisse av Bergersen.

Ukjent årstall, før 1963
Skisse av Sverre Pedersen - sentral lamell og tydelig henvendelse gjennom portal mot Domkirkeplassen.

6.2 Landskapstrekk og bystruktur

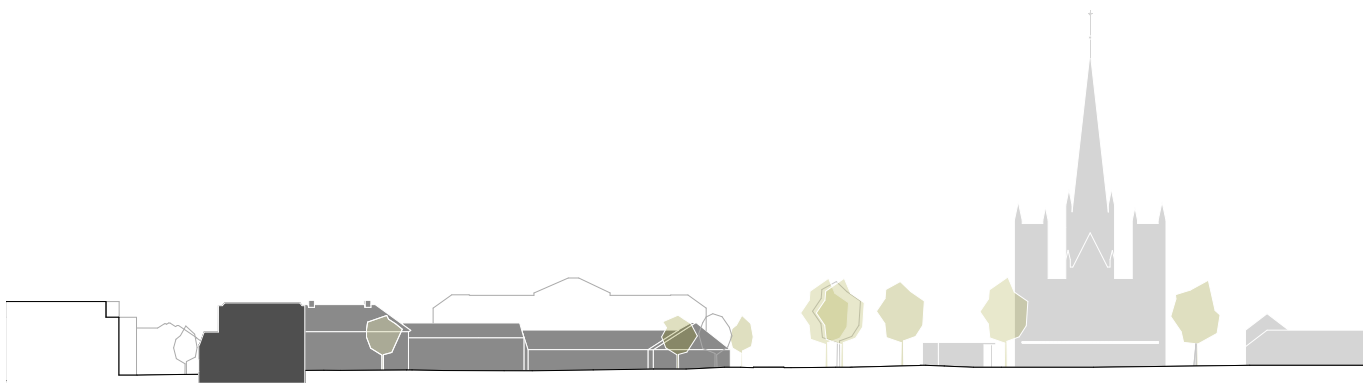
Planområdet avgrenses av Munkegata, Erling Skakkes gate, Tinghusgata og Bispegata. Planområdet er relativt flatt med svak stigning mot sør. Dekket i skolegården er i hovedsak asfalt, med noen områder med gress ved Aulabygget, langs Harsdorffbygningen og i et felt mot Bispegata. Plassen har åpning mot sør, og har generelt gode solforhold hele dagen. Bebyggelsen ligger i kvartalets randsone mot nord, øst og vest og består av høye 2-3 etasjes teglhus mot vest og nord og trappes i øst ned med lavere bebyggelse i pusset utførelse sydover langs Munkegata.

Det store, sentrale gårdsrommet har en sjenerøs åpning ut mot Bispegata og Nidarosdomen i sør. Åpenheten forsterkes ved kvartalets grunnform som også utvider seg sydover. Aulabygget ligger mot Erling Skakkes gate i nord og er et fondmotiv i det store gårdsrommet. Omgivelsene rundt planområdet domineres på tre sider av kvartalsbebyggelsen, mens gårdsrommet knytter seg til grønne og åpne arealer rundt Nidarosdomen med tilknyttede funksjoner. Det sentrale åpne gårdsrommet inne i kvartalet nyttes av byens befolkning ved større festdager, en tradisjon med røtter minst 100 år tilbake i tid. I nyere tid har gårdsrommet også blitt brukt til parkering i helgene og skoleferiene.

Trondheim katedralskole ligger i Trondheims mest sentrale og historiske område som nabo til både Nidarosdomen og Munkegata.

Planområdet er en del av et sammenhengende parkområde rundt Nidarosdomen.

Situasjonssnitt gjennom Aulabygget og skolegården.

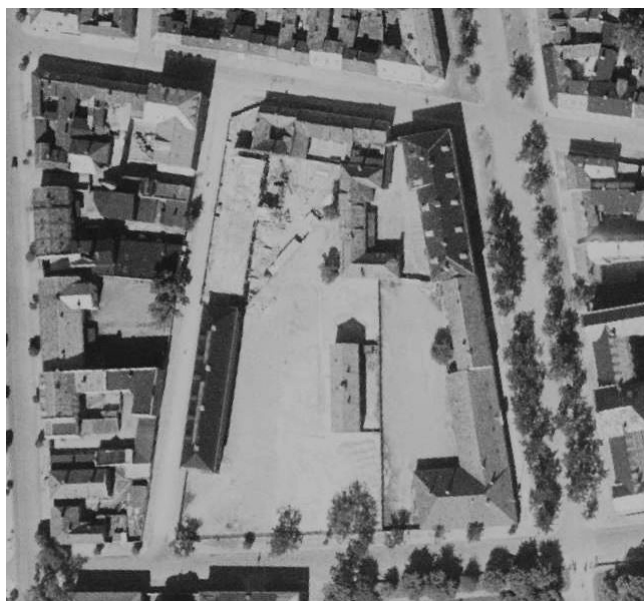

Fra russetoget i 1938. Dagens fredede bebyggelse ligger bak rekken med trehus i forgrunnen, som i dag er revet.

6.4 Tidligere bebyggelse

Det finnes spor av tidligere bebyggelse fra 1800-tallet og frem til 1960 innenfor planområdet. Før Aulabygget ble bygget tidlig på 60-tallet lå det en trehusrekke mot Erling Skakkes gate som ble fjernet for å gi plass til det nye bygget, sammen med en husrekke som lå parallelt med dagens fredede husrekke langs Munkegata (bilde over). Her har det vært bebyggelse iallefall fra slutten av 1800-tallet, men trolig påbygget og utvidet i årenes løp. Et av de eldre husene innenfor dagens skolegård lå parallelt med Harsdorffbygningen og er synlig på bilder fra 1899 og frem til 1954. Sammen med Harsdorffbygningen dannet det et mindre indre gårdsrom med åpning gjennom porten mot Erling Skakkes gate.

Under andre verdenskrig ble det bygd brakker og gjerder langs Bispegata og nord-sør langs dagens eiendomsgrense i gårdsrommet. Brakkene ble fjernet etter frigjøringen, og det lå ingen bygninger der da B-blokken ble oppført midt på 60-tallet.

Flyfoto fra 1937. Moe II under bygging, og bebyggelse i gårdsrommet synlig.

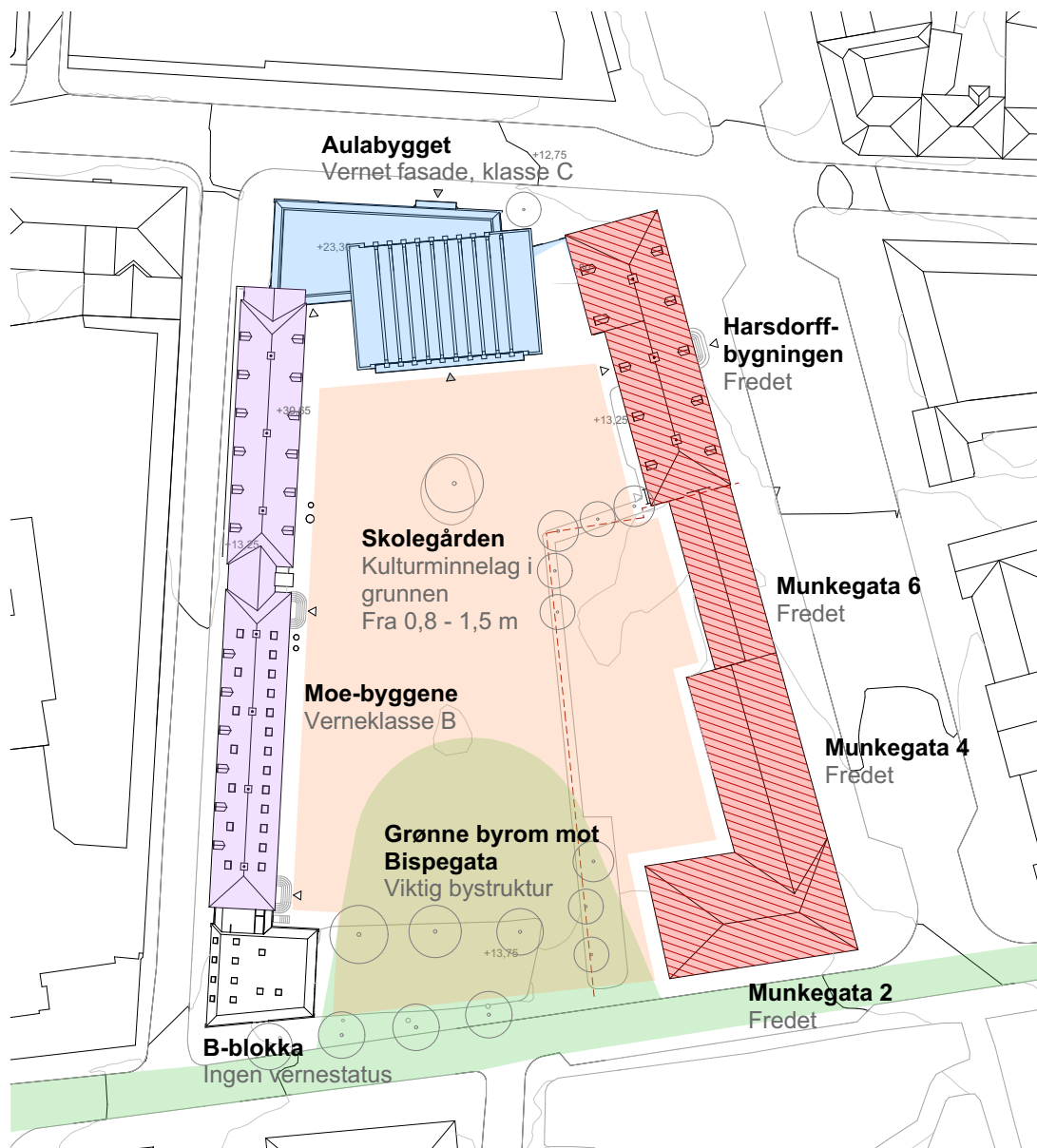

Flyfoto fra 1957. Bebyggelse sør for Harsdorffbygningen er fjernet.

7 KULTURMINNER I PLANOMRÅDET

7.1 Generelt

Grunnen innenfor planområdet er definert som et automatisk fredet kulturminne av hensyn til underliggende kulturlag. Samtlige bygninger i kvartalet, med unntak av B-blokka, er underlagt fredning og/eller vern.

Kart over kulturminner innenfor planområdet

7.2 Skolegården

Planområdet berører det automatisk fredete kulturminnet "Middelalderbyen Trondheim", fredet i medhold av lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 (kml) § 4 første ledd pkt. a. Middelalderbyen består av kulturminner knyttet til Trondheims 500 år med byvekst, fra opprinnelsen omkring år 1000 og fram til reformasjonen. Dette omfatter aktivitetsspor knyttet til bosetning, håndverk, handel, sjøfart, sakralt og urbant liv. Over de middelalderse kulturlagene finnes rester etter Trondheims etterreformatoriske historie og opp til dagens Trondheim.

I juni 2009 ble det gjennomført en begrenset undersøkelse i skolegården for å belyse kulturlagsforholdene. Undersøkelsen påviste bevarte dyrkningslag i en tykkelse på minst 72 cm over rasleiren. Disse er radiologisk datert til romertid. Gjenstandsfunn fra undersøkelsen viser aktivitet fra middelalder fram til 16- eller 1700-tallet.

Skolegården sett fra sørøst

7.3 Harsdorffbygningen

Den eldste delen av dagens skole er Harsdorffbygningen, som sto ferdig i 1786 og ble reist for midler testamentert av Thomas Angells stiftelser. Bygningen er tegnet av Caspar Fredrik Harsdorff, som var en av sin tids ledende arkitekter i København. Bygningen ble fredet i 1983. Bygget knytter seg til Aulabygget i nordvest.

Bygget benyttes i dag til programareal både i 1., 2. og 3. etasje: Administrasjon, drift og undervisning i 1. etasje, undervisning og elevtjenester i 2. etasje, lærerarbeidsplasser og undervisningsrom i 3. etasje. Bygningen har inngang både fra Munkegata, fra skolegården og fra Aulabygget.

Harsdorffbygningen sett fra Munkegata

7.4 Moe-byggene

På 1920- og 30-tallet gjennomgikk skolen en større utvidelse, med bygninger tegnet av Carl Johannesen Moe. Det sørligste av byggene, Moe I, ble oppført i 1923. I 1938 ble Moe II bygd som en utvidelse mot nord. Byggene er tilpasset Harsdorffbygningen i skala og uttrykk. Ganglinjen i begge byggene ligger mot Tinghusgata i vest, med klasserommene vendt mot gårdsrommet. Moe II har en mer kompleks struktur enn Moe I med flere nivåer og interne trapper. Moe-byggene er koblet til B-blokka i sør og Aulabygget i nordøst.

Bygningene benyttes i dag til generelle undervisningsareal, lærerarbeidsplasser, personalrom, bibliotek, kantine, øvingsrom for Musikk, dans og drama samt tekniske rom/driftsrom. Tyngden av dagens undervisningsareal er lagt til Moe-byggene.

Moe I med B-blokka i bakgrunnen

Moe II

7.5 Aulabygget

Aulabygget er tegnet av arkitekt Knut Bergersen og oppført i 1964. Bygget er oppført hovedsaklig med teglfasade, og består av en høy hoveddel og et lavere mellombygg som knytter den mot Harsdorff-bygget i øst og Moe II i vest. Bygget har inngang både fra gårdsrommet i sør og mot Erling Skakkes gate i nord.

Skolens hovedinngang og vestibyle er i Aula-bygget. Den er i 1. etasje sammen med deler av administrasjonen og auditoriet. Aula med scene og garderober for MDD ligger i 2. etasje. Gymsal med garderober er i 4. etasje. I tillegg har bygningen mellomliggende plan med lærerarbeidsplasser, lager etc. Skolens aula benyttes også til dansesaler. Spesialrom for idrett, realfag og MDD i tillegg til tekniske rom og driftsrom ligger i kjelleren sammen med skolens historiske boksamling. Bokskap for elever har plass i trafikkarealene i kjelleren.

Aulabyggets sørfasade sett fra gårdsrommet

Aulabygget sett fra Erling Skakkes gate

7.6 Munkegata 2, 4 og 6

Bakeriet i Munkegata 2 ble oppført i perioden 1808 – 1810 av general og arkitekt Nicolai Wilhelm Gedde. Fra 1870 og ca tjue år fram i tid ble bygget brukt som skomaker - og skredderverksted. I 1890 ble inngangen flyttet til Bispegata og huset ble brukt som Kommandantkontor. Hovedinngangen ble flyttet tilbake til Munkegata i 1925. Fra 1945 til 2002 hadde Distriktskommando Trøndelag hovedkontor i huset. Bygget er i én etasje med pusset mur og høyt, valmet tak.

Ekserserhuset (Munkegata 4) ble oppført i 1805 – 1806 også av Nicolai Wilhelm Gedde som ekserserhus for soldatene i Trondheim. Huset er utført i bindingsverk med utvendig stående panel og saltak i rød tegl. Bygget var også en del av Distriktskommando Trøndelags hovedkontor.

Munkegata 6 ble bygget i 1812 – 1814 for ingeniørvåpenets depot, og ble også brukt som lokale for underoffiserskolen. Fra 1930 ble skolen også Befalsskole. Her er byggemåten laftet tømmer med stående panel i to etasjer, og et saltak med rød tegl.

I dag er alle tre husene eid av private eiere, og arealet regulert til kontordrift med ulike leietakere. Byggene ble restaurerte og tilbakeførte til tidstypisk utførelse i 2009. Bygningene var administrativt fredet før de ble forskriftsfredet i 2004.

Munkegata 2

Munkegata 4

Munkegata 6

8 PLANOMRÅDETS VERNEVERDIER

8.1 Generelt

I metoden som er brukt for å klassifisere verneverdiene innenfor planområdet skal det gjøres en avgrensning og identifikasjon av de ulike kulturminnene, samt en vurdering av den overordnede verdien av verneobjektene.

Innenfor planområdet har vi identifisert disse verneobjektene:

» Skolegården og gårdsrommet	Nasjonal og regional verdi	Kulturminne og kulturmiljø
» Harsdorffbygningen	Nasjonal og regional verdi	Kulturminne
» Moe-bygningene	Regional verdi	Kulturminne
» Aulabygget	Lokal verdi	Kulturminne
» Munkegata 2, 4 og 6	Nasjonal og regional verdi	Kulturminne

Videre er objektenes spesifikke verdier kartlagt og klassifisert som kunnskapsverdier, opplevelsesverdier eller bruksverdier i henhold til Riksantikvarens veileder.

8.2 Skolegården

Kunnskapsverdier

Kulturlagene under bakken i planområdet kan fortelle oss mye om byggeskikk og levemåter i middelalderen, samt områdets bruk og kulturelle betydning i ulike stadier av Trondheims historie. De kan også inneholde arkeologiske gjenstander med stor egenverdi, da dette er et område nært Nidarosdomen og med lang historie som bosetning. I områder der det tidligere har stått bygg er kulturlagene sannsynligvis blitt forstyrret av grave- og fundamentsarbeider, men hele dagens skolegård er i utgangspunktet å se på som et kulturminne.

I tillegg er skolegården et viktig historisk kulturmiljø med sin bruk som arrangements- og ekserserplass. Den militære bruken strekker seg tilbake til starten av 1800-tallet da Munkegata 2-6 ble oppført, og plassen vest for byggene frem til Prinsens gate ble brukt som ekserserplass. Plassen og byggene samlet var kjent som Ekserserhaven og har en samlet historisk verdi som kulturmiljø. Bruken av området som arrangementsplass vet vi mindre om, men vi har billedokumentasjon på at området har en slik bruk fra slutten av 1800-tallet. På bildene kan vi se at den sørlige delen av gårdsrommet har oppbygde tribuner, portaler og tårn, noe som tyder på at plassen var i jevnlig bruk til dette formålet.

Opplevelsesverdier

Skolegården har en tydelig miljøskapende verdi for byen ved sin bruk som møte- og oppstillingsplass for togene på 1. og 17. mai, samt for andre offentlige arrangement i og rundt Nidarosdomen. Det er viktig for området og byen som helhet at denne bruken kan fortsette uavhengig av planområdets utnyttelse.

På byromsnivå er gårdsrommet en del av en større sammenheng av åpne gårdsrom som vender seg sørover mot Bispegata, fra Rådhusparken i øst til E.C Dahls stiftelse i vest. Dette er en bystruktur som bidrar til å binde sammen grøntarealet langs Marinen og rundt Nidarosdomen til kvartalsbebyggelsen i Midtbyen, og har arkitektonisk egenverdi.

En annen viktig arkitektonisk verdi for skolegården er de ulike byggenes fasader og henvendelse mot rommet, der Moe-bygningene, Aulabygget og Harsdorffbygningen danner en innramming med gjennomgående materialbruk, vindusutforming og detaljering. Det er viktig å opprettholde kontakten mellom bygningenes fasader ved å legge til rette for siktlinjer mellom byggene.

Bruksverdier

Området har vært brukt til skoleformål i over 200 år, og har hatt skolegårdsfunksjoner i dagens gårdsrom i snart 100 år. I de siste tiårene har plassens daglige bruk som skolegård blitt utfordret av bilparkering og lite bearbeidelse som oppholdsareal. Det er viktig for områdets identitet at denne bruken opprettholdes eller styrkes i henhold til dagens krav til uteoppholdsareal ved skolebygg, slik at plassen og bygningene i sammenheng kan leses som skoleområde også i fremtiden.

8.3 Harsdorffbygningen

Kunnskapsverdier

Harsdorffbygningen ble ferdigstilt i 1786, og er et godt eksempel på tidlig klassisisme i Norge. Bygningen ble tegnet av danske Caspar Frederik Harsdorff, som var en av sin tids ledende arkitekter i Norden. Det er også den første skolebygningen i Norge med midtkorridor. Samlet utgjør dette en stor arkitekturhistorisk verdi.

Fra 1786 og frem til 1865 var 2. etasje i bygget lokaler for Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (DKNVS), Norges eldste vitenskapelige institusjon. Plasseringen her gjorde Trondheim til Norges vitenskapelige sentrum i opplysningstiden. Harsdorffbygningen har også vært skolebygg for Trondheim Katedralskole siden ferdigstillingen. Katedralskolen er Norges eldste skole, og har nasjonal verdi som undervisningsinstitusjon. Bygget vurderes til å ha stor bygningshistorisk verdi.

I festsalen i 2. etasje er det to marmorrelieffer, trolig utført av Bertel Thorvaldsen, som regnes som en av Nordens fremste billedhuggere og en av den danske gullalderens hovedpersoner. Disse er av håndverkshistorisk verdi.

Opplevelsesverdier

Bygningens fasader har klar arkitektonisk verdi og har dannet grunnlaget for formspråk og materialbruk i hele planområdet. Fasaden mot Munkegata og Erling Skakkes gate har en monumental, symmetrisk oppbygging i klassisistisk stil. Fasaden mot gårdsrommet har også verneverdi, men er en mindre formell fasade og har blitt endret og tilbygget i årenes løp.

Innvendig har festsalen og de andre større salene i 1. og 2. etasje stor verdi både arkitektonisk og som identitetsmarkører for skolen. Mange av de originale detaljene har blitt bevart og restaurert, og rommene har en identitetsverdi både som skolebygg og representasjonsrom. Festsalen brukes av skolen både til representasjon og ved ulike anledninger i skoleåret, blant annet som velkomstlokale for elevene første skoledag.

Harsdorffbygningen har symbolverdi som skolebygning både i et historisk perspektiv og i dag, selv om den har hatt begrenset bruk som undervisningsareal i nyere tid.

Bruksverdier

Bygningens rolle som skole- og representasjonsbygg er en viktig verdi som bør videreføres også i fremtiden. Strengere krav til utforming og kvalitet ved undervisningsareal gjør at en slik bruk kan være vanskelig å forene med andre verneverdier, men bygget kan romme andre skolefunksjoner som krever færre tilpasninger. Bruken av bygget bør tillate at moderne tilpasninger kan skjules eller begrenses i omfang for å beholde bygningens bruksmessige autenticitet.

På grunn av bygningens viktige historie og mange bevarte originaldetaljer kan den egne seg godt til en sekundærbruk som levende museum.

8.4 Moe-byggene

Kunnskapsverdier

Moe I og II har vært skolebygning sammenhengende siden henholdsvis 1925 og 1938, og har lokal bygningshistorisk og samfunns historisk verdi som undervisningsbygg.

Opplevelsesverdier

Begge byggene har arkitektonisk verdi som gode eksempler på tilpasningsarkitektur fra førkrigstiden. Moe I er i formspråk, materialbruk og lysåpninger en speiling av Harsdorffbygningen på motsatt side av gårdsplassen. Moe II, som ble ferdigstilt 13 år senere, må sees på som andre byggetrinn, der kun detaljer og noe av den innvendige strukturen skiller seg fra det første bygget. I dag har byggene i tillegg arkitektonisk verdi på grunn av de mange bevarte detaljene i fasaden, særlig inngangsportalene og gesimsene i mur og kobber.

Moe-bygningene har huset den største delen av undervisningsareal ved skolen i snart 100 år, og har en sterk identitetskapende verdi for Trondheim Katedralskole. Denne identiteten omfatter også skolens innvendige oppbygging med kontinuerlige sidekorridorer mot Tinghusgata og store klasserom med stor takhøyde mot skolegården.

Innvendig detaljering, særlig i og rundt de sentrale trapperommene har arkitektonisk og håndverksmessig verdi. Dette inkluderer rekkverk, håndløpere og utsmykninger langs trappereposene.

Bruksverdier

Moebygningene har sterk identitet som skolebygninger med klasseromsstruktur, og det bør legges til rette for at denne bruken kan fortsette også i fremtiden.

8.5 Aulabygget**Kunnskapsverdier**

Da Aulabygget ble planlagt og oppført på begynnelsen av 1960-tallet, erstattet det en tidligere vernet trehusbebyggelse langs Erling Skakkes gate. Den lave delen av dagens Aulabygg skal være ment som et formmessig minne om denne bebyggelsen, mens bygningens hovedprogram med aula og gymsal ble plassert i en høyere, mer monumental del som ble lagt tilbaketrasket fra gaten. Denne måten å planlegge bebyggelse på i sentrumsområder er typisk for Trondheim, der man ofte har tillatt høyere bygg tilbaketrasket fra den lavere bebyggelsen, gjerne verneverdige trehusrekker, som ligger lengst mot gaten.

Opplevelsesverdier

Aulabyggets fasade har arkitektonisk verdi knyttet til materialbruk og formmessig tilpasning til de eldre byggene og tidligere bebyggelse. Sørfasadens oppbygging med teglsøyler og inntrukne glassfelt er av særlig stor verdi for kulturmiljøet. I den lave delens fasader er de bærende teglskivene det viktigste arkitektoniske elementet, sammen med inngangen og balkongen mot Erling Skakkes gate. Denne inngangen har fungert som skolens hovedinngang, mye grunnet henvendelsen mot Torget og resten av Midtbyen.

Bruksverdier

Aulafunksjonen i bygget er en svært viktig del av byggets identitet, både i kraft av navnet og byggets innvendige organisering. Denne funksjonen som samlingssted for arrangementer i og utenfor skolens åpningstid bør bevares eller styrkes for at bygget skal beholde sin egenart.

8.6 Munkegata 2, 4 og 6**Kunnskapsverdier**

Munkegata 2,4,6 har stor nasjonal bygningshistorisk og samfunns historisk verdi som noen av svært få gjenværende eksempler på militære bygg reist under opprustningen av Danmark-Norge under Napoleonskrigene tidlig på 1800-tallet. Ekserserhaven var sentrum for militær aktivitet nord for Dovre og er derfor en viktig del av landets militære historie.

Fasadene ble i 2009 restaurerte og tilbakeførte til opprinnelig utseende, og er gode eksempler på datidens byggeskikk. Også interiøret, der mange av de originale detaljene er bevart gjennom flere ombygginger, har klar arkitekturhistorisk verneverdi.

Opplevelsesverdier

Bygningene samlet danner et kulturmiljø med høy arkitektonisk verdi både fra Munkegata og fra gårdsrommet. Byggene ble tegnet og oppført innenfor et kort tidsrom, og er godt tilpasset hverandre og til den eldre Harsdorffbygningen i nord både i form og fasadeuttrykk.

De er også en del av et større bygningmiljø i sørenden av Munkegata, der gaten også flankeres blant annet av Rådhuset og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum før den ender opp i Nidarosdomens nordfasade. Dette motivet har stor identitets- og miljøskapende verdi for byen som helhet.

Bruksverdier

Bygningene bør planlegges for en bruk som ikke går på bekostning av vernet eksteriør eller interiør, eller som bruker uteområdet på en slik måte at opplevelsen av fasadene og siktlinjene i gårdsrommet forringes. Stor grad av parkering på bakkeplan, bruksbygninger eller lagring av gjenstander i gårdsrommet bør unngås.

9 KONSEKVENSVURDERING

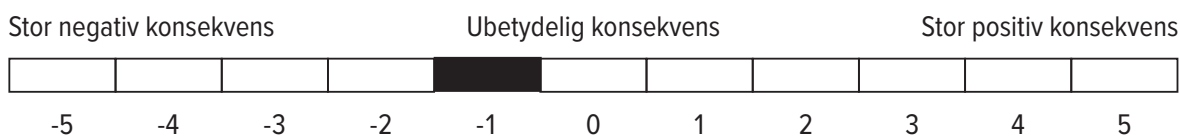
9.1 Generelt

Basert på avgrensningene og inndelingene i forrige kapittel, gjøres det her en vurdering av planforslagets påvirkning og konsekvens på de ulike verneverdiene som innehas av de nevnte verneobjektene. Vurderingen er en kombinasjon av graden og omfanget av konsekvensene, og samles i en vurdering fra -5 (stor negativ konsekvens) til 5 (stor positiv konsekvens), der 0 betyr at planforslaget har en ubetydelig konsekvens for verneobjektet samlet sett.

Alle vurderinger av konsekvenser for planforslaget er gjort som en sammenligning med 0-alternativet for utbygging, og ikke et hypotetisk idealscenario for området.

9.2 Konsekvensvurdering av kulturmiljø og utearealer

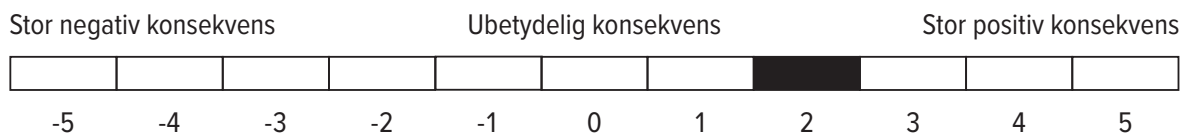
Skolegården

Beskrivelse	Verneverdi	Påvirkning	Konsekvens
Kulturlag under bakken Middelalderbyen	Nasjonal og regional verdi	Alt gravearbeid vil medføre full arkeologisk utgraving som vil kunne avdekke kulturminner	Ubetydelig konsekvens
Historisk bruk som arrangementsplass og ekserserplass	Regional verdi	Fjerning av hindre og større visuell sammenheng gir bedre opplevelse av plassen mot byggene i øst	Liten positiv konsekvens
Dagens bruk som forsamlingsplass	Lokal verdi	Oppstillingsområdet til 17. mai-tog o.l. vil være noe mindre på grunn av nybygget, kompenseres med større sammenhengende bredde øst/vest	Liten negativ konsekvens
Åpne byrom mot Bispegata	Lokal verdi	Et nytt bygg langs Bispegata vil kunne påvirke oppfattelsen av byrommet	Middels negativ konsekvens
Siktlinjer gjennom planområdet	Lokal verdi	Nybygget påvirker siktlinjer mellom Bispegata og Aulabygget, men etablerer siktlinjer fra nybygg mot Nidarosdomen	Liten negativ konsekvens
Bruksverdi som skolegård	Lokal verdi	Planforslaget muliggjør en mer variert bruk med både åpenhet og skjerming og bedre adkomstforhold som styrker skolegårdfunksjonen	Middels positiv konsekvens

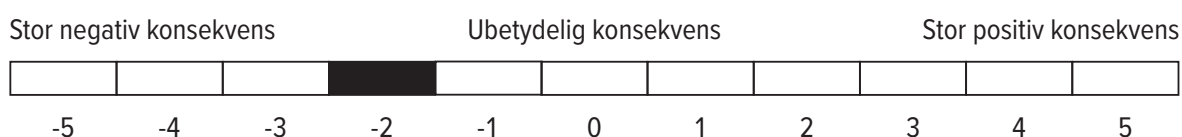
9.3 Konsekvensvurdering av bygninger

Harsdorffbygningen

Beskrivelse	Verneverdi	Påvirkning	Konsekvens
Utforming og hovedorganisering	Nasjonal verdi	Ingen endringer i organisering eller utforming av bygget	Ubetydelig konsekvens
Historisk bruk som undervisningsintitusjon	Nasjonal verdi	Fortsatt bruk som skolebygning. Mulige tilpasninger for å beholde funksjonen er utredet	Middels positiv konsekvens
Marmorrelieffer i 2. etasje	Nasjonal verdi	Påvirkes ikke av planforslaget, festsalen beholder dagens bruk	Ubetydelig konsekvens
Byggets fasader	Nasjonal verdi	Kobling mot Aulabygget fjernes og bygget tilbakeføres nærmere original utforming, fristilles fra nabobygg	Middels positiv konsekvens
Festsalen og andre større innvendige rom	Nasjonal verdi	Påvirkes ikke av planforslaget	Ubetydelig konsekvens
Symbolverdi som skolebygning	Regional verdi	Planforslaget legger opp til fortsatt bruk av bygningen som en del av skolen	Ubetydelig konsekvens
Bruksverdi som skolebygning	Lokal verdi	Planforslaget muliggjør fremtidig bruk av arealene til skoleformål, men innvendig kobling mot Aulabygget fjernes	Liten negativ konsekvens

Moe-byggene

Beskrivelse	Verneverdi	Påvirkning	Konsekvens
Historisk verdi som undervisningsbygg	Regional verdi	Bygget vil fortsatt inneholde hoveddelen av undervisningsarealet ved skolen, endringer sikrer bruk etter dagens krav	Middels positiv konsekvens
Fasader og detaljer	Regional verdi	Glassbygget vil tidvis kunne skjule fasaden til Moe II, avhengig av lysforhold. Planforslagets intensjon er å ha så høy transparens som mulig. Utvidelse av Moe II mot nord for å sikre adkomst skal oppføres med lik materialbruk og utforming som eksisterende gavl. Utvidelser av fasadeåpninger i sokkelfasaden på Moe II gjøres med utgangspunkt i eksisterende lysåpninger	Middels negativ konsekvens

Innvendig detaljering og utsmykking	Regional verdi	Noe av detaljeringen og utsmykkingen i det nordligste trapperommet vil gå tapt for å sikre krav til logistikk og adkomst	Liten negativ konsekvens
Identitet- og bruksverdi med sidekorridorer og klasseromsstruktur	Lokal verdi	Planforslaget legger opp til klasseromsstruktur. Noen av de større rommene vil måtte deles inn i mindre grupperom og spesialrom for å møte dagens behov	Liten negativ konsekvens

Aulabygget

Beskrivelse	Verneverdi	Påvirkning	Konsekvens
Byggets overordnede struktur og høyder	Lokal verdi	Planforslaget omfatter fjerning av en yttervegg mot gårdsrommet samt et overbygg for å sikre adkomst til øverste etasje i bygget. Overbygget vil ikke bli synlig fra gaten, men det valmede taket vil ikke være lesbart fra gårdsrommet.	Middels negativ konsekvens
Arkitektonisk verdi i fasader og innganger	Lokal verdi	Fjerning av en yttervegg mot glassbygget og et mellombygg mot Harsdorffbygningen, men begge er av mindre arkitektonisk betydning	Liten negativ konsekvens
Aulafunksjonen som symbol- og bruksverdi	Lokal verdi	Aulaen beholdes, rendyrkes og utvides og får nødvendige støttefunksjoner	Middels positiv konsekvens

Munkegata 2, 4 og 6

Beskrivelse	Verneverdi	Påvirkning	Konsekvens
Historisk verdi som militære bygg	Nasjonal verdi	Planforslaget medfører ingen endringer i bruken av byggene	Ubetydelig konsekvens
Arkitekturhistorisk verdi i fasader og interiør	Nasjonal verdi	Planforslaget berører ikke bygningenes fasader	Ubetydelig konsekvens
Bygningsmiljø langs Munkegata	Regional verdi	Planforslaget berører ikke bygningsmiljøet i Munkegata	Ubetydelig konsekvens
Kulturmiljø av byggene samlet i gårdsrommet	Lokal verdi	Planforslaget endrer ikke virkningen av byggene i sammenheng	Ubetydelig konsekvens
Bruksverdi av fasader og gårdsrom i sammenheng	Lokal verdi	Planforslaget bidrar til et mer samlet gårdsrom med færre hindre mot skolegården, som vil bidra til å øke bruksverdien knyttet til tidligere militær bruk.	Liten positiv konsekvens

10 AVBØTENDE TILTAK

10.1 Generelt

For de fleste av de negative konsekvensene for kulturminnene og kulturmiljøene er det gjort konsekvensreducerende tiltak som en del av planforslaget og dets bestemmelser. Det er imidlertid andre avbøtende tiltak i form av presiseringer og videre anbefalinger som kan bidra til å senke konsekvensgraden for de berørte kulturminnene og -miljøene.

10.2 Avbøtende tiltak for kulturmiljø og utearealer

Skolegården

1: Nybygget i gårdsrommet som er beskrevet i planforslaget deler opp dagens skolegård, og den sammenhengende plassen som i dag blir brukt til oppstillingsplass blir mindre. Det er imidlertid gjort tiltak for å kompensere for dette ved at det skal være større åpenhet på tvers av eiendomsgrensene i gårdsrommet. Denne bruken speiler den historiske bruken til området både som ekserserplass og som arrangementsplass. En felles bruk av gårdsrommet for byens befolkning ved store anledninger innebærer dialog og samarbeid mellom skolen og de private eierne av Munkegata 2, 4 og 6.

2: Bruksverdien av det ytre gårdsrommet knyttet opp mot den historiske, militære bruken vil kunne styrkes ved at man begrenser parkeringsarealet i spennet mellom Moe I og Munkegata 2-6 til et minimum og sørger for å holde arealene på bakkeplan fri for midlertidig lagring og mindre bruksbygninger.

3: Erstatningsbygget eller utvidelsen av B-blokka langs Bispegata bør utformes slik at man opprettholder en grad av gjennomsiktighet fra gaten og inn i gårdsrommet, spesielt på bakkeplan. Dette krever oppfølging og krav i byggeprosjektet, og vil redusere den negative konsekvensen for den åpne byromsstrukturen langs Bispegata.

10.3 Avbøtende tiltak for bygninger

Moe-byggene

1: De negative konsekvensene knyttet til fasadeendringene i Moe II som planforslaget tillater, kan reduseres noe ved å opprettholde en god dialog med vernemyndigheter om materialvalg og detaljering. Byantikvarens anbefaling er å utforme en utvidelse av gavlen som en repetisjon av eksisterende gavlmotiv, noe som er krevende både arkitektonisk og håndverksmessig.

2: Planbestemmelsene sikrer at glasset som skal benyttes i glassbygget som legges inntil Moe II har en lav refleksjonsverdi. Dette er for å hindre at bygget skjules av refleks visse tider på døgnet, og dermed ikke fungerer like godt som et helhetlig bygningsmiljø. I byggeprosjektet bør dette kravet fastsettes nærmere i samråd med arkitekt og tekniske rådgivere. Prosjektet bør ha som mål å bruke glass med så lav refleksjonsverdi som er praktisk og økonomisk mulig for å sikre byggets verneverdier.

3: I forbindelse med ombygging av det nordligste trapperommet i Moe II, bør det gjøres et utredningsarbeid for å kartlegge og dokumentere verneverdig detaljering og utsmykning, og se om noe kan beholdes og flyttes til tilbygget eller andre steder i bygningsmassen. I forbindelse med utformingen av nye innvendige trapperom for å binde sammen Moe II og Aulabygget, bør det vurderes om den originale detaljeringen kan videreføres i nye trappeløp. Samlet vil dette kunne redusere den negative konsekvensen av å gjøre inngrep i denne delen av bygget.